õpetaja Tallinnas Hansa koolis ja 1914—21 toomkoolis, 1921—27 Viljandi saksa eragümnaasiumi juhataja ja 1927—29 Võru õpetajateseminari õpetaja; surn. 26. VI 1929 ukj. Kölnis. — *B.* on esinenud ka ilukirjanikuna, avaldades näidendi „Der Kriegsgefangene" (Tall., 1910) jm. Silmapaistvamaid tagajärgi saavutas ta kirjandusloo alal, kus ta peateoseks on koos O. Greiffenhagen'i (vt. ka *Suppl.)*, A. Favre'i ja A. Knüpffer'iga kirjutatud ja B-i toimetusel ilmunud „Grundriss einer Geschichte der baltischen Dichtung" (Leipzig, 1928). Erilist tähelepanu väärivad aga B-i eesti kirjandust tutvustavad ülevaated balti-saksa ajakirjanduses: „Streifzüge durch die neueste estnische Dichtung" ja „Ein Gang durch den estnischen Zeitschriftenwald" („Revaler Bote" 1924; mõlemast ka eritrükk), „Strömungen in der neuesten estnischen und lettischen Dichtung" (BM. 1929, nr. 4 ja ja 5). Need heatahtliku erapooletusega kirjutatud tutvustusartiklid ühes siinseal avaldatud eesti kirjanduse saksakeelsete tõlgetega (nende hulgas A. Gailit'i „Nippernaht und die Jahreszeiten", Berliin, 1931; ilmunud I. M. Trotzki kui tõlkija nime all, õiget tõlkijat mainimata) annavad tunnistust autori sügavast ning pidevast huvist Eesti ja eesti kirjanduse vastu.

E. Kirj. 1929, nr. 5 (G. Suits), 1930, nr. 8 (K. Ehrmann); Post. 1929, nr. 206; „Vaba Maa" 1929, nr. 166 jm. saadud andmed. *M. L.*

BELLEGARDE, Aleksei Valerianovitš, Eestimaa kuberner, sünd. 12. XI 1861 vkj. Oreli linnas kindrali pojana, õppis õigusteadust Peterburi õigusteaduse koolis, oli kohtuameti-kandidaadiks a-st 1883, Peterburi ringkonna kohtupalati prokurör a-st 1885 ja prokuröri abi Liivimaa kub. alates 1886. Järgmisest a-st peale oli ta tegev Baltimaade seaduste läbitöötamise alal, toimis a-st 1889 Liivimaa kub. prokurörina ja a-st 1893 Riia ringkonnakohtu abiprokurörina; ta teenis vahepeal Moskva ülempolitsei kantselei juhatajana. B. määrati dets. 1901 Liivimaa abikuberneriks ning 6. VII 1902 vkj. Eestimaa kuberneriks, kellena toimis märtsini 1905, mil ta nimetati senaatoriks ja ühtlasi trükiasjade peavalitsuse direktoriks; viimasele kohale ta jäi kuni 1912. Toiminud 1908—17 Peterburi linnavolikogu hariduskomisjoni juhatajana, samuti Tveri kub-u semstvo liikmena, siirdus B. 1918 Riiga ja sealt s. a. lõpul Berliini, kus oli 1919 juhtivalt tegev saksasõbralises vene parteis; sellest keskusest juhiti vene valgete vägede organiseerimist ja tegevusse astumist Baltimail. A-st 1935 elab B. Tallinnas. — Eestimaa kuberneri kohal toimides B. ei pooldanud vene keele tarvituselevõtmist ametliku keelena Eestimaa rüütelkonna ja kiriku keskasutistes, olgugi et samal ajal Liivi- ja Kuramaa kubernerid seda innukalt pooldasid. Kuigi ta oli kohusetruu riigiametnikuna Vene huvide kaitseja, osutas ta 1905. a. sündmustega seoses sel ajal ja hiljeminigi eestluse taotluste suhtes arusaamist ning mõnevõrra ka abivalmisolekut.

E. v. Dellingshausen, Im Dienste der Heimat (1930), lk. 92 ja 150; A. V. Bellegarde, Minu mälestusi Eestimaa kubernerina (1937; O. Liiv'i eessõnaga); ERKA-st ja isikl. saadud andmed. *E. S.; O. L.*

BERENDHOFF, Rudolf, balti-saksa maalikunstnik, sünd. 4. VIII 1827 vkj. Tallinna lähedal, oli žanri- ja portreemaalija ning teotses peamiselt Peterburis, kus kuulus Joh. Köler'i (vt.) ümber koondunud eesti patriootide ringi. Lähemad andmed tema elukäigu kohta puuduvad. Samuti on uurimata tema looming. Üksikuist seni teatavaks saanud B-i teoseist on väljapaistvaim Eestimaa Provintsiaalmuuseumis Tallinnas asuv õlimaal „Eesti pruut", mis näitab võrdlemisi tugevaid kunstilisi võimeid.

Neumann, Lex. (1908); A. Vaga, Johann Köler (1931), lk. 41 ja 48. *A. V.*

BERG, Friedrich Georg Magnus v., krahv, põllumees, sünd. 4. II 1845 vkj. Tartus, õppis Tartu gümnaasiumis, 1863—64 Pariisis Sorbonne'i ülikoolis, Collège de France'is ja 1865—66 Inglismaal; ta reisis palju Inglis-, Prantsus- ja Saksamaal, Egiptuses, Lõuna-Venemaal ja Kaug-Idas. A. 1893 esines ta Chicago näitusel rukkiproovidega, nn. Sangaste rukkiga ja enese leiutatud viljasortija-tsentrifuugiga, millede eest sai auhinna. B. on Sangaste mõisas tegeliku põllumehena töötanud üle 65 a. teedrajavalt ning tagajärjekalt maaparanduse, heina-, metsa-, kalakasvatuse jt. aladel. B-i elutööks tuleb lugeda Sangaste rukist, mille ta üle 65 a. jooksul valiku teel aretas Vana-Kuuste mõisast saadud nn. Probstei rukkist. See on saagikindel, suure teraga, pikapeane ja